

Rośnie baza „Centrobudu”

Foto: J. Sapa

GŁOS

DWUTYGODNIK
BUDOWNICZYCH

Nr 3 (24) Rok II Cena 1 zł
1 — 15 lutego 1975 r.

huty katowice

OLBRZYMI ZAKRES PRAC

Podobnie jak cała budowa Huty Katowice, tak i budowa zaplecza ze względu na jej rozmiar jest sprawą bez precedensu w skali polskiego budownictwa przemysłowego.

Cechą charakterystyczną tego olbrzymiego przedsięwzięcia jest fakt równoległej realizacji zaplecza i inwestycji podstawowej. Stan ten powoduje określone trudności i napięcia.

lecz pozwala na znaczne oszczędzenie czasu budowy huty.

Z punktu widzenia lokalizacji, zaplecze budowy Huty Katowice dzieli się na:

- rozwój macierzystych baz przedsiębiorstw w miejscowościach niezbyt odległych od budowy;

- Centralne Zaplecze Techniczno-Produkcyjne zlokalizowane na działkach nr 1, 2, 3 oraz innych na obrzeżu huty;

- zaplecze socjalno-bytowe (przede wszystkim stołówki i hotele) na głównym placu budowy i na osiedlach hotelowych.

Na koniec ubiegłego roku wartość już zrealizowanego zaplecza resortu budownictwa wyniosła około 1 mld złotych. Za taką kwotę można by zbudować dość duży kompleks przemysłowy. Zaplecze jest nadal budowane i również w przyszłości będzie podlegało stałej rozbudowie, rekonstrukcji, adaptacji do nowych, ciągle zmieniających się wymogów. Jego podstawowa funkcja, pozwalająca na taką koncentrację sił i środków by zabezpieczyć realizację zadań podstawowych — musi być stale utrzymywana i doskonalona.

Jeszcze dziś kilka organizacji i przedsiębiorstw nie ma zapewnionych odpowiednich warunków pracy swych załóg. Brzemienność tego problemu jest znana, a budowa zaplecza posiada range preferencyjną.

Centralne zaplecze techniczno-produkcyjne (CZTP) dysponuje aktualnie obiektami będącymi w eksploatacji:

- działka nr 1 (CZTP-1) — baza ZBKŚ, baza PKM i ZETU, stołówka nr 9, baza Transbudu z częścią warsztatu remontowego, baza PRW, baza Instal, baza Energo przem.

(CIĄG DALSZY NA STR. 2)

MŁODZIEŻOWA OBSADA

Pomysł zrodził się na jednym z zebrań. Nie pamiętają już dokładnie kto wysunął propozycję, aby stworzyć młodzieżową obsadę węzłów betoniarzskich Stettera w Centralnej Wytwórni Betonów ZPP. Dyrektor Zemowski przyjął inicjatywę z entuzjazmem z dużym uznaniem. Właściwie dla niego nie było wątpliwości — powiedział — Wierzę, że dadzą sobie radę, to ludzie energiczni, operatywni: niech pokażą co potrafia!

Taka postawa dyrektora podbudowała młodzież. Teraz nie można zawieść. Zwolnili więc kolejne zebranie. Już wiedzieli, że mają do dyspozycji dwa węzły betoniarzskie. Rachunek był prosty: dwa węzły po trzy stanowiska robocze na każdym — to na jedną zmianę trzeba 6 ludzi, na trzy zmiany — ponieważ praca w ruchu ciągłym — osiemnastu. Teraz trzeba było tylko potworzyć brygady i brać się do roboty. Chętnych było wielu — ale musieli wybrać samych pew-

niaków, takich, którzy nie zawiodą — bo przecież wstyd byłoby i przed dyrekcją i kolegami z budowy, że to niby oni pierwsi obsadzili stanowiska członkami organizacji ZMS i nie dali rady.

Wybór nie był łatwy. Ale postawiono surowe kryterium — sumienność, rzetelność, odpowiedzialność i znajomość roboty. Lista szybko zapełniła się nazwiskami. Trzyosobowe brygady tworzyli już między sobą.

Jurek Wydmański znalazł do brzo Siaszka Michała, ten z kolei Janusza Jabłońskiego, stworzyli więc jeden zespół. Jurek jest najstarszy, ma już 24 lata i osiem lat pracy za sobą, został brygadziwą. Poza tym zna się na robocie, umie ją tak zorganizować, żeby wszystko szło sprawnie i produkcja betonu i transport. Staszek skończył dopiero 19 rok, ale robota idzie mu jak się patrzy. Został operatorem na podziurce kruszywa. Janusz obsługuje pulpity sterownicze urządze-

nia mieszanego składniki betonu.

A właściwie to trudno mówić o jakichś ścisłych podziałach zadań. Jak trzeba to jeden zastępuje drugiego, lub wymienią się wzajemnie. Janusz idzie na podziurkę, Jurek do pulpitu, Staszek kieruje transportem.

Zastaje ich wszystkich na węzle betoniarzskim. Spod neimów wyglądają umoruszane, zakurzone twarze, zmęczone ale uśmiechnięte, bo dają sobie radę i robota biegnie bez zakłóceń. Na razie jest i kruszywo i środki transportu.

Wprowadzić dopiero od grudnia zetemosewcy obsługuje dwa węzły betoniarzskie CWB, ale już zyskali sobie zaufanie i słowa uznania. W dyrekcji, organizacji ZMS i Radzie Robotniczej mówi się o takich nazwiskach jak Wydmański, Wrona, Stępala, Kroczyk czy Bielny. Aby tak dale.

E. B.

Brygada betoniarzka ZPP. Stoją od lewej: Stanisław Michałek, brygadziwa Jerzy Wydmański i Janusz Jabłoński.

KOMISJA RZĄDOWA

W dniu 20 stycznia 1975 r. odbyło się posiedzenie Komisji Rządowej, na której omawiano podstawowe problemy budowy Huty Katowice, wymagające natychmiastowego rozpatrzenia.

W posiedzeniu udział wzięli: wicepremier Franciszek Kałim, minister budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych Alojzy Karkoszka, minister przemysłu ciężkiego Włodzisław Lejezak, zastępca kierownika wydziału ekonomicznego KC PZPR Jan Kleszcz, wiceminister budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych Stanisław Płuciński, wiceminister przemysłu maszynowego Nikodem Strzeński, sekretarz KW PZPR w Katowicach Zdzisław Łęgoski, wicewojewoda katowicki Marian Wysocki, dyrektor naczelny Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stal Józef Błaszczak, pełnomocnik ministra budownictwa do spraw budowy Huty Katowice, wiceminister Henryk Vogt, partyjny Organizator

KW PZPR d/s Budowy Huty Katowice Andrzej Drukała i przewodniczący KRZZ Grzegorz Milewski, dyrektor Zjednoczenia Budostal-4 Edward Barszcz i dyrektorzy naczelni Huty Katowice Zbigniew Szalajda i generalnego wykonawcy PBP Budostal-4 Henryk Zareba.

Ponadto na posiedzenie zaproszono dyrektorów zjednoczeń i przedsiębiorstw kompleksowych wykonawców, realizujących zadania budowlano-montażowe na placu budowy Huty Katowice.

Członkowie Komisji Rządowej zwiedzili plac budowy zapoznając się z aktualnym stanem przebiegu robót, ze szczególnym uwzględnieniem rejonów stalowni, walcowni, wielkich pieców i aglomerowni, które to rejonu najczęściej mają otrzymać maszyny i urządzenia produkcyjne z traju i importu.

Właśnie tematem zasadniczym posiedzenia Komisji

(CIĄG DALSZY NA STR. 2)

DOKŁADNA ROBOTA

Stalownia. Aktualnie największe nsiłlenie frontów robót na naszej budowie. Spotkać tu można brygady budowlano-montażowe różnych przedsiębiorstw. Zbrojarze muszą się spieszyć, aby mogli wkroczyć do akcji betoniarze, a na efekty tych zmagani fundamentowych czekają monterzy bieżącego „Mostostalu”, którzy potężnym „Sky Horsem” pragną w jak najkrótszym czasie postawić nowy las konstrukcji. Tym razem na głównym budynku stalowni czyli hali konwertorów.

Spotykamy przy pracy najlepszą brygadę zbrojarską Zarządu Produkcji Pomocniczej, dowodzoną przez wytrawnego fachowca **Benedykta Kleckiego**. Jest to brygada oddelęgowana 9 września 1974 na plac budowy Huty Katowice. Od tego czasu zdążyli wykonać zbrojenia fundamentów pod hali konwertorów. Czas wykonawstwa jednego konwertora wynosił 4 dni, czyli dwa zostały zrealizowane w ciągu 8 dni. A przeciętne normy na 50-tonowy konwertor wynosi 9 dni. Było to „uderzenie” głośne w całej Polsce.

Rejon ich działania — „to klatka dla kanarka” — jak to określił dyrektor **Dobrudzki**. To znaczy, że robota jest tam precyzyjnie wykonywana, a zbrojenia mogą być porówna-

ne do superporządnych. A trzeba uwzględnić fakt, że deszcz lał dniami i nocami. Ludzie robili na 4 zmiany. To są wspaniali zbrojarze, na których zawsze można polegać — twierdzą ludzie z kierownictwa ZPP.

Ale są i kłopoty. Największy — brak przygotowanej stali zbrojeniowej. Dlatego roboty przygotowawcze ulegają opóźnieniu w stosunku do napiętego harmonogramu. Z tego powodu, niektóre stopy fundamentowe z konieczności muszą czekać z betonowaniem. Ale nawet gdyby ludzie chcieli pomóc kierownictwu ZBKŚ — to nie mogą, gdyż stal ta jest przygotowywana w Katowicach.

Klecki mówi, że robota jaką tu wykonał ujęła go i chciał coś dać od siebie. Nie przez rutynę. Przez zaangażowanie „młodzików”, jakich dostał pod swoją pieczę. A ci młodzi wiedzą, że ich brygadziści to znakomity fachowiec, który za swoją dotychczasową pracę został wyróżniony Złotą Odznaką Zasłużonego dla Bu-

downictwa, Złotym Medalem Zasłużonego dla Huty Lenina.

Kazimierz Kozak — to 18-letni chłopak, który pochodzi z Lubienia w województwie krakowskim, swój start zawodowy zaczynał właśnie u Kleckiego w Hucie Lenina, gdzie mógł nauczyć się poszanowania pracy.

26-letni **Kazimierz Chochliński**, który od wielu lat był związany z brygadą Kleckiego, zdołał w końcu uzyskać dyplom mistrza zbrojarskiego. Chochliński mówi, że przez te 6 lat współpracy wiele się od „starego” nauczył. Jednak musieli się rozstać gdyż został skierowany na inną budowę. Nie raz chciał wrócić do swojego brygadziści. Dzięki propagandzie werbunkowej — przyjechał na budowę. I radość obłrzył. Z brygadziścią Kleckim spotkali się w jednej brygadzie i to na stalowni.

Ryszard Buda — 22-letni zbrojarz pochodzi z Kleckiego. Od 1967 roku pracuje w Hucie Lenina. Nasza budowa rozrusza się. Tu jest szansa dla ambitnych. Wprawdzie

Brygada zbrojarska Benedykta Kleckiego. Od lewej: Kazimierz Chochliński, Marian Szlosek, Antoni Plakowski, Kazimierz Kozak, Benedykt Klecko, Ryszard Buda i Józef Cwiertnia.

lekkie nie jest — ale jak człowiek wczuje się w puls życia tej budowy, to odczuwa satysfakcję z włożonego wysiłku. Brygada jest zgrana. Każdy wie co ma do zrobienia, tym bardziej, że podział pracy w

brygadzie jest stosowany do możliwości poszczególnych ludzi.

Antoni Plakowski pochodzi z województwa krakowskiego. Do pracy przyjął się w sierpniu ubiegłego roku. Rozpoczą-

ł na inną brygadą. U Kleckiego przyjął się. Darzą go ciałufaniem. Nie czuje się obcym i niepotrzebnym. A to dzięki atmosferze, jaka panuje w „klatce dla kanarka”.

(JS)

Wzrostowe zagadnienia planu budownictwa przemysłowego — stworzenie maksymalnie dogodnych warunków pracy przedsiębiorstwom i ich załogom, oraz budowa Centralnego Zaplecza Techniczno-Produkcyjnego budowy Huty Katowice — decydują o dalszym harmonijnym wzroście tempa naszej wielkiej inwestycji. Zadania te — to szereg siedzi dla przedsiębiorstw z kompletem budynków administracyjnych, warsztatów, magazynów, a co najważniejsze zakładów produkcji pomocniczej budownictwa, które mogłyby zaspokoić potrzeby nie jednego przedsiębiorstwa. Są to inwestycje skomplikowane pod względem technicznym i technologicznym. Realizuje się je przy udziale wielu uczestników, którzy muszą swoje zadania wykonać dokładnie i niestety przed czasem. Dochodzi do tego także problem, który zwykle sprawia najwięcej kłopotów: nowoczesność, a więc i prototypowość wielu rozwiązań technicznych i technologicznych. Te człowiek obiekty techniczne nie mogą być realizowane wg. utartych, znanych już wzorów. Odwrotnie — muszą reprezentować poziom rozwiązań na miarę przyszłej produkcji.

Dlatego przy realizacji takich zadań inwestycyjnych w trakcie procesu budowlano-montażowego wiele trzeba usprawniać a nawet zmieniać.

Stąd też budowcom tym towarzyszą zwykle duże napięcia, szczególnie w końcowej fazie realizacji. Rzecz w związku z tym najistotniejsza — to pełna sprawność działania wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego oraz terminowe wykonanie przez nich zadań odcinkowych. Na realizację tego przedsięwzięcia zostały przeznaczone nakłady inwestycyjne w kwocie 1,5 mld zł.

Według założeń planowych całość budowy CZTP została podzielona na trzy etapy, z tego wartość pierwszego etapu zamyka się w kwocie 480 mln zł. Głównym realizatorem przedsięwzięcia jest Biuro Inwestycji ZBP Budostal, Oddział w Dąbrowie Górniczej — inwestor, które przejęło swoją działalność z dniem 1. IV.1974 r. po rozwiązaniu byłego Przedsiębiorstwa „GRIP”. Kierownikiem biura jest inż. **Bogdan Pijanowski**, a pracami poszczególnych komórek tej organizacji kierują: inż. **Jullusz Kaleta**, **Janusz Trzcionka**, **Władysław Kadzidło**, inż. **Andrzej Cygryn**. Z ramienia generalnego wykonawcy występuje w charakterze kompleksowego wykonawcy — Zarząd Budowy Zaplecza Technicznych i Kompleksu Walcowni Średniej, który koordynuje prace na poszczególnych odcinkach przedsiębiorstwa podwykonawczych jak: ● Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich Budostal, ● Przedsiębiorstwo

Robót Wykończeniowych Budostal, ● Przedsiębiorstwo Konstrukcyjno-Montażowe Budostal, ● Przedsiębiorstwo Instalacji Przemysłowych Instal Kraków, Katowice i Rzeszów, ● Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych Elektromontaż Kraków, Katowice oraz innych przedsiębiorstw.

niejednokrotnie, a odpowiednie informacje były przekazywane do wszystkich zainteresowanych. Jak wskazuje ostatnio przeprowadzona analiza, zaawansowanie robót pierwszego etapu realizacji Centralnego Zaplecza Techniczno-Produkcyjnego Huty Katowice wynosi 90 proc. Przy

specjalnego programu zapewnienia realizacji tych inwestycji w zakresie II i III etapu. Decyzje o koncentracji potencjału produkcyjnego oraz dokonania stosownych manewrów i przemieszczeń dla zapewnienia niezbędnych środków, obecnie — kiedy realizacja zadań wchodzi w decydującą fazę — wszystkie te zabiegi będą się sprawdzać na placu budowy. Trzeba podkreślić, że przygotowania podjęte wobec części zadań przyniosły już odpowiednie rezultaty. Przygotowano do budowy i rozpoczęto: Gabinet Ochrony Pracy, Centralną Wytwórnę Zbrojeń — II etap, rozbudowę Zaplecza Zarządu Budowy Kompleksu Walcowni, Zakład Prefabrykacji. Świadczy to o dużym zaangażowaniu załogi Biura Zaplecza Technicznych i Kompleksu Inwestycji ZBP, Zarządu Budowy Walcowni Średniej PBP Budostal-4.

Należy zaznaczyć, że Oddział Biura Inwestycji liczy zaledwie 18 pracowników i ma znaczne trudności w naborze fachowej wysoko kwalifikowanej kadry. W zespole tym do najbardziej wyróżniających się pracowników należą **Józef Garmulewicz**, **Daniel Łokas**, **Zofia Wójcik**, **Marian Parandowski** i **Henryk Kotula**. Zadania roku 1975 i w następnych latach, wymagać będą od tej załogi jeszcze większej koncentracji i wysiłku dla zaspokojenia potrzeb budowanej Huty Katowice. (BP)

MIARA przyszłości

Do tej pory przebieg realizacji zadań szczególnie ważnych jest zadowalający. Koncentracja uwagi i środków materiałowo-technicznych zapewniła stosunkowo płynny przebieg wykonania zadań. Jednakże liczone są z tym, że niekorzystnie założona w planie rytmiczność przekazywania obiektów, powodująca nasilenie w drugiej połowie roku, może wywołać napięcia i trudności. Szczególnie w sferze dostaw inwestycyjnych, gdzie często budowlani uzależnieni są od partnerów zagranicznych. Temat ten omawiano więc

czym z zadań planowanych na drugie półrocze przekazano do eksploatacji 5 z przyspieszeniem od 1 do 6 miesięcy: Centralna Wytwórnia Betonów, Centralna Wytwórnia Zbrojeń (I etap), zaplecze Przedsiębiorstwa Konstrukcyjno-Montażowego, zaplecze Zarządu Budowy Kompleksu Walcowni, osiedle hotelowe Strzemieszyce. Do końca br. Biuro Inwestycji przekaże do eksploatacji wg. założeń 4 zadania. Biuro Inwestycji ZBP Budostal wspólnie z generalnym wykonawcą Huty Katowice jest w trakcie opracowywania

OFIARNA ZAŁOGA

Historia działalności katowickiego Zarządu Przedsiębiorstwa Konstrukcyjno-Montażowego Budostal bierze swój początek od kwietnia 1972 r., kiedy pierwsi pracownicy obsługujący agregaty prądotwórcze przybyli na teren budowy Huty Katowice. W roku 1972 zaczęły przybywać pierwsze jednostki sprzętowe oraz rozpoczęto organizację przewoźniczego zaplecza obsługowo-naprawczego i socjalno-bytowego dla załogi.

Lokalizacja obiektów zaplecza mieściła się w kilku punktach placu budowy i w kilku prywatnych włościach działek i zabudowań gospodarczych. Stan ten trwał do końca I kwartału 1974 r. tj.

do momentu wprowadzenia się do nowego zaplecza na działce nr 1.

Działalność ZPKM rozwijała się szybko i wielokierunkowo. Obok podstawowego profilu robót, jaką stanowiły i stanowią usługi sprzętowe zarząd prowadził już w roku 1973 kilkanaście innych specjalistycznych działalności, do których należały: usługi transportowe, remonty sprzętu ciężkiego i transportowego, produkcja konstrukcji stalowych, montaż hal i stolówek na Centralnym Zapleczu Technicznym i głównym placu budowy, obsługa wszystkich kotłowni i stacji elektrycznych, usługi elektroenergetyczne i

teletechniczne w zakresie instalacji i konserwacji.

Można obiektywnie stwierdzić, że tak szerokiego profilu robót, jaki wykonywał do czerwca 1974 r. katowicki zarząd PKM Budostal nie prowadził dotychczas żadne przedsiębiorstwo w kraju. A że zadania te wykonywał rzetelnie i na miarę swoich sił i środków, mogą o tym świadczyć uzyskiwane wskaźniki techniczno-ekonomiczne oraz oceny ze strony jednostki nadrzędnej i władz miejscowych.

Postawione przed zarządem zadania na rok 1973 w wyrażeniu finansowym w wysokości 62,0 mln zł zostały wykonane w 135 proc. W roku ubiegłym zarząd zamknął wykonanie planu finansowego w granicach 150,0 mln, przekraczając swe planowe zadania — mimo przekazania z dniem 1 VII 1974 r. części działalności nowo powstałemu Zarządowi Eksploatacji Terenu i Urządzeń przy generalnym wykonawcy Budostal-4.

Dalszą cechą ofensywnego działania ZPKM jest zapal i ofiarność młodej załogi, oraz stosunkowo jej duża stabilność. Nie było czynu społecznego, w którym załoga przedsiębiorstwa nie brałaby udziału i nie pokazała się z tej najlepszej strony. Nie było takiej konkurencji w spartakiadzie sportowej, w której reprezentację ZPKM-u nie zdobyłyby medalowego miejsca. Do najstarszych stażem i wyróżniających się pracowników należą: **M. Kloc** — ope-

rator spycharki „Staliniec”, a obecnie spycharki najcięższej, typu D-572; **M. Wiatrowski** — operator dźwigu; **J. Lysek** — operator koparko-dźwigu; **J. Wilczek** — ślusarz-mechanik; **J. Roś** — kierowca samochodowy; **J. Malara**, mechanik ciągnikowy oraz wielu innych.

Prócz blasków zarząd PKM posiada w swej działalności również i cienie. Do najbardziej drażliwych spraw można zaliczyć brak stałego własnego zaplecza. Generalny wykonawca Budostal-4 praktycznie zamknął Zarząd PKM na niewielkim obszarze nowego zaplecza zbudowanego dla potrzeb PKM lokując na nim własne siły w postaci ZETU. Dalej — to brak miejsc w hotelach, gdzie zakwaterowano zaledwie niecałe 20 proc. załogi. Niewiele również przydzielono załozdze PKM mieszkań spółdzielczych i funkcjonalnych. Brak także chodnika dla pieszych przy głównych drogach na działce nr 1, brak frontu robót dla brygad montażowych i to głównie z winy generalnego wykonawcy i inwestora. Wiele trudności przysparza również przedsiębiorstwu permanentny brak części do posiadanych maszyn produkcji krajowej i zagranicznej.

Gdyby udało się wyeliminować w 1975 r. wymienione braki — które wcale nie wyczerpują całej listy — to załoga i kierownictwo Zarządu PKM Budostal mogłyby działać na placu budowy bardziej skutecznie.

W roku 1975 przed PKM-em stoją bardzo poważne zadania, których zakres przewyższy dwukrotnie plan roku 1974. Zarząd będzie musiał obsłużyć w zakresie ciężkich maszyn budowlanych zwiększone zadania wszystkich zarządów budowlanych generalnego wykonawcy Budostal-4, Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich oraz dalszych przedsiębiorstw zjednoczenia, które

W bazie PKM pewne elementy maszyn wykonywane są we własnym warsztacie. Zdjęcia: J. Sapa

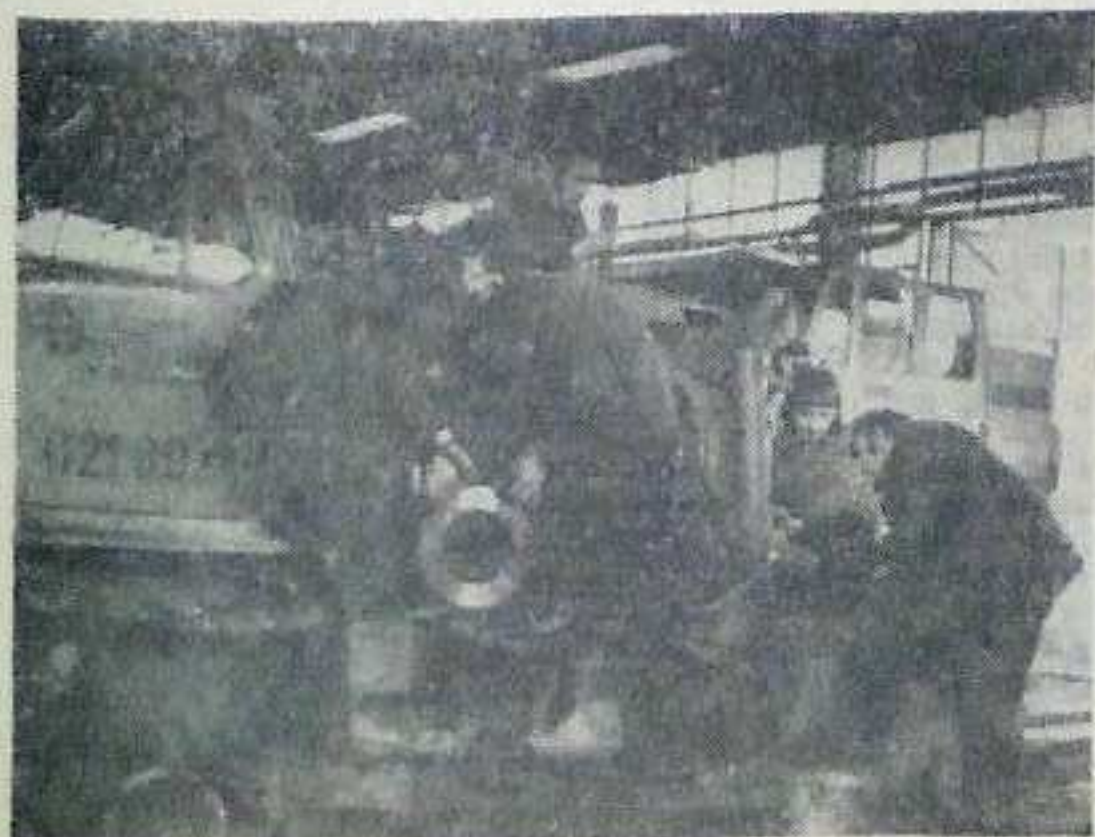
wejdą na plac budowy tj. Budostal-1, Budostal-3, PRW i ewentualnie innych.

Aktualnie ZPKM posiada pod swoją opieką około 150 ciężkich maszyn budowlanych, oraz blisko 100 jednostek taboru ciągnikowego i samochodowego. Prowadzi także działalność remontową, zabezpieczającą utrzymanie wskaźnika gotowości technicznej na poziomie 0,80. W chwili obecnej zarząd dysponuje wolną mocą przerobową w warsztacie samochodowym z czego korzysta-

tają przedsiębiorstwa spoza organizacji Budostal.

Również w produkcji budowlano-montażowej w zakresie montażu konstrukcji stalowych zarząd aktualnie posiada luzu produkcyjnego i oczekuje od generalnego wykonawcy portfela zleceń na rok 1975. Osmiusetosobowa załoga ZPKM, a w roku 1975 ponad tysiącna — zapewnią wykonanie nałożonych zadań przewidzianych do realizacji na rok 1975.

ADOLF TOMSIŃSKI

Remont ciągnika gąsienicowego w bazie PKM

NOTATNIKA

FILATELISTY

W dążeniu do uatrakcyjnienia emisji pocztowych i nadania im głębszych wartości propagandowych znaczki pocztowe zaopatruje się niekiedy w tzw. „przywieszki”. Na zdjęciu reprodukuje przywieszkę do znaczka o nominale 4,90 zł, który wprowadzony został do obiegu pocztowego 20 czerwca 1973 r. Na znaczku tym przedstawiono amerykańską stację astronomiczną „Copernikus” nazwaną tak dla uczczenia 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Wielobarwny znaczek i przywieszka wykonane zostały wg projektów artysty Zb. Stański.

Orientacyjny i niepełny — jako że szereg zgłoszeń i propozycji jest jeszcze w uzgadnianiu — plan emisji kartek pocztowych na rok 1973 zawiera następujące tematy: 100-lecie urodzin malarza W. Weissa, Polski Monopol Loteryjny (sty-

czeń), Dzień Olimpijczyka (marzec), Światowa Wystawa Filatelistyczna „Espana 75” (kwiecień), Międzynarodowa Wystawa Filatelistyczna „Socphilex V” Moskwa (maj), 50-lecie Fabryki Kosmetyków „Polena-Lechia, Operacja „Bieszczady 40”, Osiągnięcia Warszawskiej Fabryki Obrabiarek (czerwiec), Święto „Trybuny Ludu” (wrzesień), Ogólnopolska Wystawa Filatelistyczna „Łódź 75” (październik), Piastowie Śląscy (listopad).

Jot-eN

F. Tekieli

FRASZKI

SŁOWA
Czym są wielkie słowa
W konfrontacji z życiem
Lepsze słówka małe
Lecz z pewnym pokryciem.

BUDOWLANI
Gładko idzie — mówimy
O swojej robotce,
Tyle, że nie „po masle”
— Po prostu po blocie.

PRZYPADEK
Lubił bardzo geometrię,
I być może dlatego
Stał się właśnie
wierzchołkiem
Trójkąta — małżeńskiego.

UPODOBANIE
Każdy ma właściwie
Upodobania swoje
Jeden lubi słońce
Inny księżyc — we dwoje.

PRACA ZESPOŁOWA
X wykazać się potrafi
Pracą zespołową w małej

WESOŁY KALEJDOSKOP

Ojciec tłumaczy pięcioletniemu synowi:
— Jesteś już wystarczająco duży, aby wiedzieć, że nie ma Świętego Mikołaja. To byłem ja...
— Wiem, wiem, Bocian — to również ty.

...
— Chodź tu szybko! — woła żona do męża. — Nasz synek je twoją gazetę.
— Nie nie szkodzi. To wczorajsza.

...
Poradzili mi: Zanim rozpocznieś kłótnię z mężem, policz do dziesięciu. Mówią, że to idealny środek na uspokojenie małżeńskie.
— Zgadza się. W każdym bądź razie nasi sąsiedzi są przekonani, że przez całą

tygodnie pomagamy dzieciom w rachunkach.

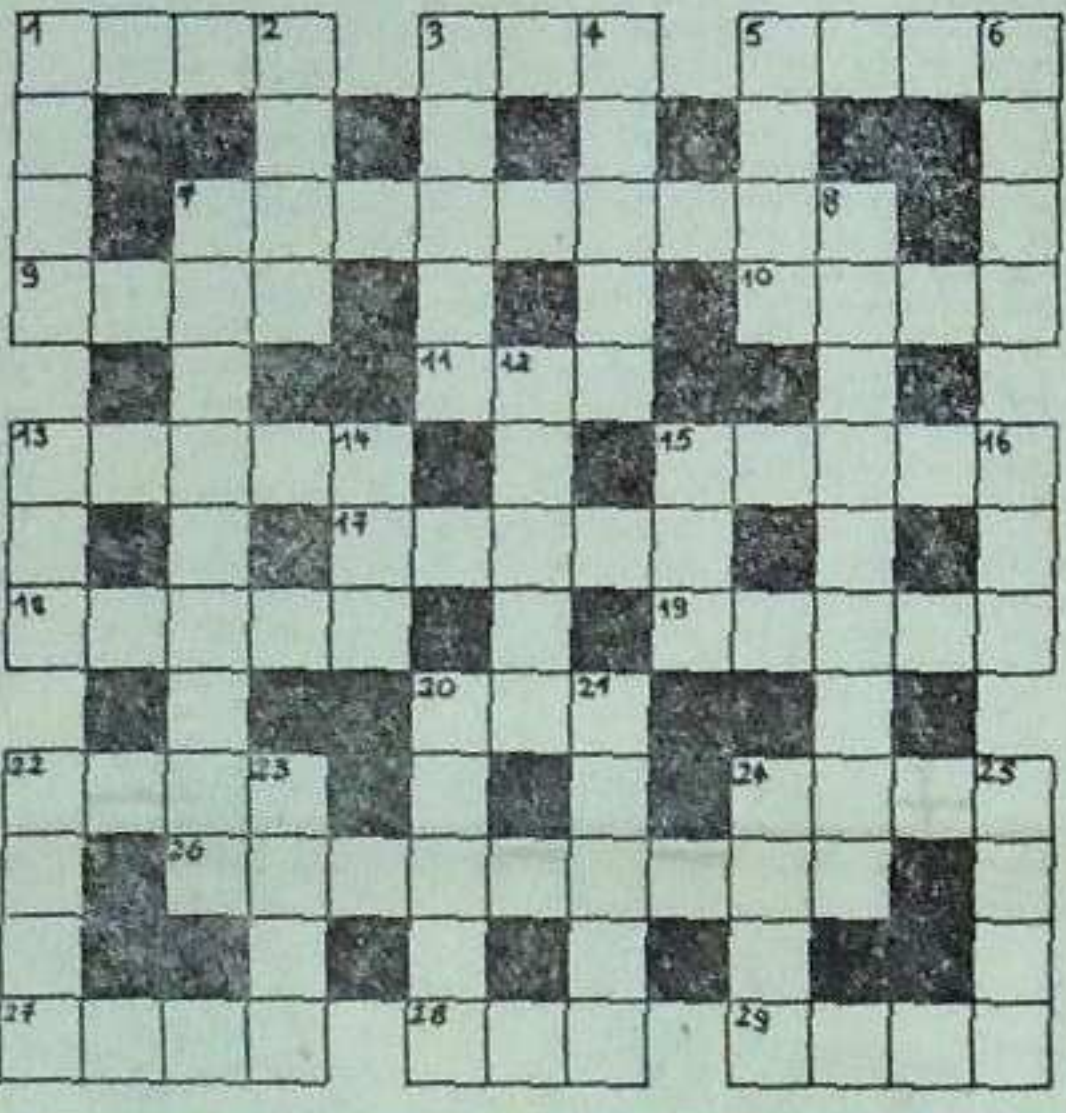
...
Zwiedzającemu w ZOO pokazano klatkę, w której znajdował się wilk i jagnię.
— Zdziwiałeś? Jak wam się to udało?
— Bardzo prosto. Trzy razy dziennie zmieniamy jagnię.

...
W czasie kolacji córeczka chce coś powiedzieć mamie, która przerywa jej stanowczo:
— Nie rozmawiaj się w czasie jedzenia.
Po skończonej kolacji mama zwraca się do córki:
— Co chciałaś powiedzieć?
— Że zostawiłaś włączoną żelazko na tatustowych spodniach.

Foto: J. Sapa

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. Złośliwie — człowiek niedolejny, stary; 3. Chytre i podstępne zwierzę łowne; 5. Długie pasmo włosów noszonych przed uszami; 7. Zbiór kart ewidencyjnych; 9. Jednostka masy; 10. Niegrzeczna Afinka; 11. Produkt mleczny; 13. Krzyżujące się pręty metalowe; 15. Stan upadku, zniszczenie; 17. Grupa osób popierających się wzajemnie; 18. Barwa; 19. Kolczyk lub broszka przy uchu; 20. Baran-koziol; 22. Część układu nerwowego wewnątrz czaszki; 24. Kotlet, zraz; 26. Zwolennik marksizmu; 27. Zapora; 28. Słocha; 29. Była nią kosmonautka Łajka.

PIONOWO: 1. Brunatna plamka znajdująca się koło nosa (jest ich wiele); 2. Stragan; 3. Roślina wodna o dużych kwiatach; 4. Rasa psów myśliwskich; 5. Robi to dzieciom lub wchodzący do mieszkania; 6. Wynik dawkowania; 7. Katastrofa żywiołowa (potop, powódź); 8. Turysta wysokogórski; 12. Grupa ludzi wyróżniających się; 13. Upięte włosy na głowie; 14. Miarą powierzchni (USA, Anglia); 15. Skorupiak jadalny; 16. Sztuka — po łacinie; 20. Postument; 21. Fałda na spodnicy; 22. Roślina symbol dziewczęstwa; 23. Człowiek nierozgarnięty; 24. Wiele rzeczy ułożonych jedna na drugiej; 25. Choroba wenetyczna.

Rozwiązania prosimy przysyłać w terminie do 10. II. 1973 r. na adres redakcji (patrz str. 2) z dopiskiem „Krzyżówka z nr 3”. Za prawidłowe rozwiązanie przyznane zostaną w drodze losowania nagrody książkowe.

Rozwiązanie krzyżówki z nr 1 (22): poziomo — kobra, zadra, kanalia, szal, Amur, 11 (hasło pominięto, przepraszamy!) park, Grek, skat Radomka, denko, Skawa; pionowo — kłoz, Real, aria, alert, mara, kawaler, Ameryka, ogród, Brom, stora, kark, skok.

— Nikt mnie nie oskarży, że zanieczyszczam środowisko!

Nie pamiętam dokładnie, gdzie to się wydarzyło w Paryżu czy w Chicago. W każdym bądź razie, gdzieś na Zachodzie.
Nie wiem dlaczego, ale rozdzielał mnie zawsze jeden z najbardziej znanych antropologów, doktor z dziwnym podróbnym nazwiskiem Gaal-Peerin.
Czasem był trochę pedantyczny, a czasem zbyt demonstracyjnie dawał do zrozumienia, że wszystkich swoich kolegów uważa za głupców, co było zresztą niesprawiedliwe, gdyż i ja to tym czasie interesowałem się antropologią. Tak czy inaczej, minuty spędzone w otoczeniu doktora, nie należały do najprzyjemniejszych w moim życiu.
— Chcę się podzielić z panem pewną myślą — powiedział do mnie Gaal-Peerin. — Nie wydaje się panu, że w twierdzeniu — człowiek pochodzi od małpy — jest pewna nieścisłość?

necie przed nami istniały już inne cywilizacje, które znikły w rezultacie nieznanym nam katastrof i kataklizmów.
— Oczywiście! — zgodziłem się.
— To przynosi panu honor — powiedział doktor i roześmiał się swoim skrzyjącym, nieprzyjemnym głosem. A więc odkryłem ślady jednej z takich cywilizacji i wyjaśniłem przyczynę, dlaczego ona zginęła. Proszę sobie wyobrazić, że w kosmosie dawnych czasach, jakieś 200 do 250 tysięcy lat temu, małpy nie były takie, jakie są teraz. Znajdowały się one na o wiele wyższym stopniu rozwoju, niżeli obecne społeczeństwo. Rzecz zrozumiała, że poruszały się one tylko na tylnych kończynach, zdolne były wykonywać rękami każdą pracę i wyróżniając się atletyczną budową, interesowały się nauką i sportem.
Małpy tak dużo wiedziały i umiały, że mogły stworzyć sobie bardziej mądre roboty aniżeli to nam się udało do tego czasu. Całkiem prawdopodobne, że stworzyły te roboty na swój wzór i podobieństwo. A te z kolei, spreparowane w laboratoriach, tak mało odróżniały się od istot żywych, że zdolne były do rozmnażania się między sobą.
Tak więc, nastat złoty małpi wiek. Roboty wykonywały za nie pracę fizyczną i umysłową, a małpy, nie znając żadnych trosk, całym dniami używały życia.
I stopniowo zniewieściły, zapominając o pracy, małpie społeczności, zaczęło przeobrażać się w społeczeństwo nierobów. Proszę sobie wyobrazić planetę, po której szwenda się tłum nierobów, myślących tylko o tym, gdzie by się zabawić! Małpy, zgodnie z ich ostatnią modą, przestały się polić i zaczęły zapuszczać idiotyczne ogony.
Nie zajmując się więcej pracą umysłową, zaczęły tępić, śpić i żędy czymś zatrudnić odwyższajone od pracy ręce nauczyły się chodzić na czworakach.
Tak zaginęła jedna z największych na naszej planecie cywilizacji. I kiedy małpy zorientowały się, że cywilizacja zaginęła plunęły na wszystko i poszły do dżungli.

W. BACHNOW

OSTATNIA HIPOTEZA

— Nieścisłość? — spytałem zdziwiony. — Przecież każdy uczeń wie, że pochodzimy od antropoidów i małpy są naszymi najbliższymi krewniakami.
— Krewni — to też niedokładne określenie — warknął Gaal-Peerin.
Siedzieliśmy w restauracji, w której obsługiwały nas roboty. Nie trzeba się było do nich zwracać z prośbą, gdyż same odpadywały, co chcemy. Nawet podświadome pragnienia w mózgu człowieka przekazywane były za pomocą fal radiowych i robot wykonywał swoje zadanie. Czasem nawet na minutę przed tym, nim zaczęliśmy uświadamiać sobie co byśmy chcieli, nasze pragnienia były już zaspokojone.
Niechaj to nie obraża pańskich uszu — ciągnął doktor — ale zaczynam podejrzewać, że nie pochodzimy od małp, a dzięki nim.
— Nie rozumiem — powiedziałem, wzruszając ramionami.
— To jasne — skrzywił się w uśmiechu Gaal-Peerin. — ale postaram się mówić zrozumiałym dla pana językiem. Mam nadzieję, że przypuszcza pan, iż na tej plan-

nie tylko charakter pisma, ale także nuty i rysunki.

CO BYŁO, TO BYŁO

(100 lat temu)

Jak informuje prasa francuska, znany chemik Ludwik Pasteur wynalazł nowy sposób warzenia piwa. Razem z prośbą o wydanie patentu przedłożył rysunek swojego nowego urządzenia.

Przeprowadzone dotychczas doświadczenia dały wyniki, które przeszły wszelkie oczekiwania.

Jak się dowiadujemy, w Petersburgu zamierza się tej zimy przeprowadzić publiczne doświadczenia nad nowym sposobem przygotowania chleba, który to sposób zaproponował ostatnio

Otrzymywane piwo zawiera wszystkie substancje chmielu i słodu. Piwo jest przeźroczyste i bardzo smaczne. Jedyna wada urządzenia Pasteura — wysoka cena jego produkcji.

francuski chemik Ceffe. Wpadł on przypadkowo na pomysł przygotowania pieczonego chleba nie z maki, ale bezpośrednio z ziarna.

W urzędzie telegraficznym w Monachium zainstalowano nowy aparat telegraficzny, wynaleziony przez proboszcza Caselli, który udoskonalił swój poprzedni wynalazek, telegrafuje

Tłumaczył: L. M.